

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. J.A. van Dalen

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143026

dalenja@noord-holland.nl

1 | 6

Betreft: Update stikstofaankpak Noord-Holland

Verzenddatum

11 SEP. 2020

Geachte leden,

Kenmerk

1379890/1484211

Naar aanleiding van toezeggingen van ons college in de Statencommissie NLG sturen we u een brief met een update over de stikstofaankpak in Noord-Holland.

Uw kenmerk

Terecht heeft u veel aandacht voor de aankpak van de stikstofproblematiek in Nederland in het algemeen en Noord-Holland meer specifiek. De actualiteiten in dit dossier zijn onverminderd groot. In de gebiedsgerichte aankpak stollen deze verantwoordelijkheden, maar om die aankpak heen speelt een flink aantal zaken, die wij graag – op dit moment – beknopt toelichten voor het completeren van uw beeld.

Op dit moment wordt door de minister van LNV een appreciatie voorbereid op de adviezen van zowel de Commissie Remkes als de Commissie Hordijk. Samen met een beleidsevaluatie van de PAS en de komst van de Stikstofwet zijn dat belangrijke documenten, die kleuring geven aan de lange-termijn-aankpak van het rijk en de wijze waarop ambities worden vastgelegd. Als provincies verzameld in het IPO kijken wij daar grondig in mee. Het treffen van generieke maatregelen in een flink aantal sectoren is een rijksverantwoordelijkheid. Dat blijft ook zo, maar invloed uitoefenen op de totstandkoming van instrumentarium en wetgeving is altijd mogelijk. Kansen op dat punt laten wij niet onbenut. Uiteraard hebben wij daarbij de belangen van onze provincie en de bijzonderheden van de configuratie van de ruimte in onze provincie voor ogen. Noord-Holland heeft havens, Schiphol, een grote woningbouwopgave, 12 kwetsbare natuurgebieden en vooral extensieve veehouderijen. De instrumenten, die voor de korte termijn beschikbaar zijn worden inmiddels aangewend, maar wij studeren ook verder op wat er voor Noord-Holland op de middellange en lange termijn nodig is. Dat vraagt om maatwerk in de aankpak. Daar komen wij zo op terug in deze brief.

In april 2020 hebben wij u geïnformeerd over de opkoop van een tweetal agrarische bedrijven in Noord-Holland door de provincie Noord-Brabant. Onze brief daarover werd medio juli door de provincie beantwoord. Dat had mede te maken met het feit dat het college van GS Noord-Brabant was afgetreden tussentijds. In de brief van Brabant stonden excuses over de gang van zaken voorop. Een aantal zaken in

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

het antwoord van Noord-Brabant wordt nog verder uitgezocht. Brabant heeft het over het borgen van de ontstane ruimte voor Noord-Hollandse belangen. Dat kan eendaags als die ruimte ook vastgelegd kan worden in een systeem. Dat is nog onder constructie. Verder heeft de provincie Noord-Brabant besloten om extern salderen met bedrijven met dierrechten mogelijk te maken. Noord-Holland heeft dat - net als een aantal andere provincies - nog niet besloten. Gesprekken daarover met alle sectoren zijn daarover nog niet afgerond. Draagvlak, zorgvuldigheid, kennis over de werking en begrip voor de achtergronden gaan daarbij samen op. Dat gaat ook op voor het gebruik van het instrument van verleasen (het tijdelijk gebruik maken van stikstofrechten van een andere partij). Ook is de ontwikkeling over de legalisering van meldingen een belangrijke aangelegenheid. Wij verwachten dat het rijk zorg zal dragen voor de benodigde stikstofruimte daarvoor. Wij houden u over de progressie in dit onderwerp op de hoogte.

De gesprekken aan de tafels met de verschillende sectoren (haven en industrie, (woning)bouw en landbouw) vinden op regelmatige basis plaats en verlopen in een constructieve sfeer. Dat geldt ook voor de provinciale regietafel (alle sectoren gezamenlijk) en de landelijke regietafel waar de commissaris van de Koning als rijksheer aan deelneemt.

Gebiedsgerichte aanpak is gestart

Voor wat betreft de stand van zaken van de gebiedsgerichte aanpak willen wij u in wat meer detail informeren. In het in december 2019 vastgestelde plan van aanpak voor de gebiedsgerichte aanpak hebben wij een ambitieuze planning gepresenteerd voor het opzetten en de uitrol van de gebiedsgerichte aanpak. Onze aanpak richt zich er op om in de 12 Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige natuur, samen met de betrokken partners in deze gebieden, op zoek te gaan naar de mogelijkheden om de hoeveelheid stikstofdepositie in deze gebieden te beperken in samenhang met de uitvoering van de benodigde en passende natuurherstelmaatregelen.

Zoals in juni toegelicht, hebben wij gaandeweg gemerkt dat de materie meer tijd vraagt dan in eerste instantie gedacht. Dit heeft voor een groot gedeelte te maken met de noodzakelijke koppeling aan andere dossiers, zoals de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar ook doordat stikstof nog een heel dynamisch dossier is dat nog vol in ontwikkeling is, vooral ook in het landelijk spectrum. Terwijl wij aan het werk zijn moeten de gereedschappen waarmee wij moeten werken nog gemaakt worden.

Onze activiteiten van de afgelopen periode spitsen zich toe op twee vlakken:

- 1) opstarten van de gebiedstafels
- 2) pilots naar integrale kijk op maatregelen bij individuele bedrijven

Opstarten van de gebiedstafels

In Polder Westzaan vond de eerste gebiedstafel plaats (2 juli jongstleden). Bij dit overleg waren de gemeente Zaanstad, Staatsbosbeheer, LTO, Agrarische Natuurvereniging Water, Land en Dijken en de provincie vertegenwoordigd. Op de agenda stond het proces (doel, aanwezigen, tijdspad) en de stikstofopgave (introductie en discussie). Dit overleg kan beschouwd worden als een start van het proces en is in goede sfeer verlopen. Duidelijk is dat alle partijen een bijdrage willen leveren aan de oplossing van het probleem en er is afgesproken in het najaar opnieuw bij elkaar te komen voor het vervolg.

In juli is een projectleider gestart met de gebiedsaanpak van Kennemerland-Zuid. Er zijn inmiddels eerste kennismakingsgesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende sectoren (LTO, paardenhouderij, terreinbeherende organisaties, gemeenten etc.) gevoerd. Nu wordt gekeken wie gaan meedoen aan de gebiedstafel. Planning is dat deze begin oktober gaat plaatsvinden.

In de Oostelijke Vechtplassen loopt al een gebiedsproces waarbij wij met de stikstofaanpak aansluiten. Dit is ambtelijk in gang gezet en de projectleiders van de verschillende deelgebieden werken nu uit hoe stikstof onderdeel wordt van hun processen.

Ook in de pilot agrarisch natuurbeheer in Laag Holland wordt de stikstofopgave meegenomen in de keukentafelgesprekken tussen de projectleiders van de provincie en agrariërs. De ervaringen uit de pilot zijn de basis voor verdere gesprekken over het natuurbeheer, de NNN realisatie en de stikstofaanpak in de polders.

Voor alle twaalf stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is een analyse gemaakt van de stikstofdepositie. Hier wordt momenteel de laatste hand aan gelegd en wanneer deze compleet zijn zullen we deze publiceren op onze website. Deze analyse vormt de basis voor de opdrachten aan de projectleiders van de gebiedsprocessen, die samen met het Regiebureau NNN worden opgesteld.

Pilots naar integrale kijk op maatregelen bij individuele bedrijven

Vanuit de lopende trajecten en naar aanleiding van de oproep in de kranten dienen zich verschillende mogelijkheden tot stikstofreductie en/of het realiseren van de NNN aan. Wij merken dat bij het oppakken van deze mogelijkheden veel verschillende aandachtspunten aan de orde komen, zoals financiën, ruimtelijke ordening en het beheer van het gebied op de lange termijn. Wij hebben met een integraal team (NNN en stikstof) de zomerperiode gebruikt om een viertal pilots voor te bereiden en deze samen met de partijen in het veld uit te werken.

Op deze manier krijgen wij een goed beeld van alle relevante knelpunten en oplossingen. Hierbij bekijken wij samen met de initiatiefnemer, en eventueel andere relevante partijen in het veld, wat voor scenario's in deze casussen denkbaar zijn om de stikstofdepositie te verminderen en het NNN te realiseren (laatste is niet voor alle casussen van toepassing). Scenario's omvatten innovatie, verplaatsing en beëindiging van de agrarische onderneming. Per scenario kijken wij naar de effecten op:

- het beheer van de natuur in het gebied;
- het beheer van het landschap;
- voorkoming van verrommeling van het landschap door leegstaande stallen en ongebruikte gronden;
- kosten;
- baten m.b.t. stikstofwinst.

De pilots geven ons handvatten om zorgvuldig en integraal te handelen. De geleerde lessen kunnen wij gebruiken bij de bredere gebiedsprocessen.

Randvoorwaarden Gebiedsgerichte aanpak stikstof

In de tussentijd werken wij door aan het voldoen aan een aantal randvoorwaarden die nodig zijn voor een wat grootschaligere aanpak. Zoals:

- Afstemming met het Rijk over beschikbaarheid van financiële middelen voor het uitvoeren van maatregelen;
- De afstemming tussen Rijk en provincies over verantwoordelijkheden en doelen voor het stikstofdossier in de breedte en de gebiedsgerichte aanpak specifiek;
- het beschikken over een provinciaal registratiesysteem waarin wij gerealiseerde stikstofruimte kunnen registreren;
- Het openstellen van extern salderen met bedrijven met dierrechten zodat verkregen rechten ook ingezet kunnen worden voor andere ontwikkelingen, waaronder bijvoorbeeld woningbouw.

Vergunningverlening loopt

Op inventieve wijze hebben aanvragers van vergunningen voor stikstofgevoelige activiteiten in overleg met OD's, gemeenten en provincie de gang er weer wat ingekregen voor vergunningverlening. Zij zetten instrumenten als intern salderen, extern salderen (zonder veehouderijrechten) en een ecologische voortoets in, of maken gebruik van afspraken met het rijk over vergunningverlening voor beperkte overschrijdingen van tijdelijke aard.

Woningen in SRSS

De snelheidsverlaging heeft voor Noord-Holland in elk geval opgeleverd dat een flink aantal woningbouwplannen in het landelijke stikstofregistratiesysteem konden worden opgenomen, zodat de beoordeling van vergunningen op gang kon worden gebracht. Inmiddels is voor bijna 7.000 woningen een oplossing gevonden door intern salderen, invoeren in het systeem van de snelheidsverlaging of anderszins. Dat is van alle provincies het grootste aantal, maar Noord-Holland heeft met Utrecht en Zuid-Holland samen ook een enorme woningbouwopgave.

Regelmatig overleg met IPO en Minister

De Tweede Kamer bespreekt op korte termijn in een tweede ronde zowel het eindadvies van de Commissie Remkes over de lange-termijn-aanpak, als het advies van de Commissie Hordijk over meet- en rekenmethodieken. De minister van LNV wil met de invoering van de Stikstofwet dit 'drieluik' voor de verkiezingen afronden. De Stikstofwet ligt voor advies bij de Raad van State. In IPO-verband blijven wij zoeken naar mogelijkheden om de beraadslaging te voorzien van gedachten vanuit de provinciale belangen. Wij trekken onverminderd nauwgezet op met andere provincies, zonder het Noord-Hollands belang uit het oog te verliezen. Lobbyisten van alle provincies volgen de beraadslaging in de Tweede Kamer over de stikstofaanpak, maar uiteraard ook andere aanpalende onderwerpen.

Programma Natuur

Er is ook een sterk verband tussen de gebiedsgerichte stikstofaanpak en het Programma Natuur waarover we u in onze brief van juli 2020 hebben geïnformeerd (kenmerk 1455348/1455351). Binnen de gebiedsgerichte aanpak zullen we naast bronmaatregelen ook de benodigde herstelmaatregelen uitwerken en uitvoeren. Financiering van deze maatregelen zal lopen via de afspraken die we maken in het Programma Natuur en zal onderdeel worden van de door het kabinet aangekondigde financiële reservering, die tot 2030 zal op lopen naar € 300 mln. per jaar. Het Programma Natuur maakt deel uit van de structurele aanpak die erop is gericht de Nederlandse natuur in een gunstige staat van instandhouding te brengen door een samenhangende inzet van maatregelen voor vermindering van stikstofemissie, verbetering van natuur en vergroting van natuurinclusief areaal. Deze opgave wordt opgepakt in samenhang met andere maatschappelijke opgaven zoals de klimaatopgave, landbouw- en energietransitie. Dit past goed bij de Noord-Hollandse aanpak om gebiedsgericht, in samenhang met andere opgaven, te werken aan een vitaal landelijk gebied.

Afsluiting

De aanpak van de stikstofproblematiek ontwikkelt zich gestaag van een crisisaanpak naar een aanpak voor de lange(re) termijn. Zodra wij in het najaar een aantal richtinggevende besluiten hebben genomen over de langetermijn-aanpak, informeren en bespreken wij graag uitvoeriger met u wat daarin beeldbepalende aspecten lijken te zijn en tot welke keuzes dit wat ons betreft noopt. Tegen die tijd betrekken wij de uitkomsten van de Tweede Kamerdebatten over de adviezen Hordijk en Remkes hier uiteraard bij.

De stikstofaanpak is een mix van generieke maatregelen, waar het Rijk verantwoordelijkheid voor draagt, en specifieke maatregelen in de gebiedsgerichte aanpak, waar provincies voorop staan, maar wel in gedurig overleg met maatschappelijke partners en het rijk.

Wij bieden u aan op korte termijn een technische briefing te geven over zowel onze gebiedsgerichte aanpak als de bredere context van de stikstofaanpak in Noord-Holland en vernemen graag van u of de agenda daarvoor beschikbaar is.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk